

7967-N

Seat No. _____

Third Year B. A. Examination

March/April - 2006

Sanskrit : Paper - XI

(वैदिक भाषा और साहित्य)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- સૂચના : (૧) પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ પ્રશ્નો છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નના સરખા ગુણ છે.

Instructions : (1) There is **five** questions in paper.
(2) Every question have **same** marks.

- ૧ આવશ્યક વિવરણ સાથે અનુવાદ કરો : (કોઈ પણ બે) ૧૦
1 Translate with necessary notes on following : (any two) 10
(૧) અગ્નિર્હોતા કવિક્રતુઃ સત્યશ્ચિત્રશ્રવસ્તમ્ : ।
દેવો દેવેભિરા ગમત્ ॥
(૨) તસ્માદિરાકંજાયત વિરાજો અધિ પૂરુષઃ ।
સ જાતો અત્યરિચ્યત્ પશ્ચાદ્ ભૂમિમથૌ પુરઃ ॥
(૩) અહં સોમમાહનસં વિભર્ગ્યહં ત્વદારમુતપૂષણં ભગમ્ ।
અહં દંધામિ દ્રવિણં હવિષ્મતે સુપ્રાવ્યેદ્યજમાનાય સુન્વતે ॥
(૪) સમાનો મન્ત્રઃ સમિતિઃ, સમાની સમાનં મનઃ સહ ચિત્તમેષામી ।
સમાનં મન્ત્રમભિ મન્ત્રયે વઃ સમાનેનં વા હવિષાં જુહોમિ ॥
૧ (બ) 'પુરુષ સૂક્ત'માં સૃષ્ટિપ્રક્રિયા વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૦
1 (b) Write notes in detail on સૃષ્ટિપ્રક્રિયા of પુરુષસૂક્ત. 10
અથવા / OR
૧ (બ) વાગમ્મૃગીયમાં વાણીની આત્મસ્તુતિનું વર્ણન કરો. ૧૦
૨ (અ) આવશ્યક વિવરણ સાથે અનુવાદ કરો : (કોઈ પણ બે) ૧૦
2 (a) Translate with necessary notes on the following : 10
(any two)
(૧) અસંબાધં બદ્ધ્યતો માનવાનાં યસ્થા ઉદ્વતઃ પ્રક્તઃ સમંબહુ ।
નાના વીર્યા ઓષધીર્યા વિભર્તિ પૃથિવી નઃ પ્રથતાં રાધ્યતાં નઃ ॥
(૨) યસ્યાં પૂર્વે પૂર્વજના વિચક્રિરે યસ્યાં દેવા અસુરાનભ્યવર્તયન્ ।
ગવામખાનાં વિષ્ટા ભગં વર્ષઃ પૃથિવી નો દધાતુ ॥
(૩) યત્તે ભૂમે વિખનામિ શ્રિપ્રં તદતિ રોહતુ ।
મા તે મમ વિમૃગ્વરિ મા તે હૃદયમવિધમ્ ॥
(૪) ગ્રીષ્મસ્તે ભૂમે વર્ષાણિ શરદ્દેમન્તઃ શિશરો વસન્તઃ ।
ઋતવસ્તે વિહિતા હાયનીરહોરાત્રે પૃથિવી નો દુહાતામ્ ॥

7967-N]

1

[Contd....

- ૨ (બ) અથર્વવેદના સ્વરૂપ અને વિષયવસ્તુ પર નોંધ લખો. ૧૦
- ૨ (b) Write notes on function and content of અથર્વવેદ । 10
- અથવા / OR**
- ૨ (બ) ભૂમિસૂક્તમાં જોવા મળતી 'રાષ્ટ્રીયભાવના'નું વર્ણન કરો. ૧૦
- ૨ (b) Describe national spirit of 'ભૂમિસૂક્ત' । 10
- ૩ (અ) પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો : (કોઈ પણ બે) ૧૦
- ૩ (a) Give reference to the context and explain : 10
(any two)
- (૧) યદા વૈ પશુનિર્દશો ભવત્યથ સ મેધ્યો ભવતિ ।
- (૨) ઇન્દ્ર ઇચ્ચરત્ સખા ।
- (૩) નાપુત્રસ્ય લોકોઽસ્તિતિ તત્સર્વે પશવો વિદુઃ ।
- (૪) પતિં નું મે પુર્નયુવાણં કુરુતમથ વાં વક્ષ્યામીતિ ।
- ૩ (બ) બ્રાહ્મણશબ્દો પર વિસ્તૃત પરિચયાત્મક નોંધ લખો : ૧૦
- Write in detail introductory note on : બ્રાહ્મણગ્રંથાઃ । 10
- અથવા / OR**
- (બ) 'સુકન્યા ઉપાખ્યાન'ની સમીક્ષા કરો. ૧૦
- Evaluate : 'સુકન્યાઉપાખ્યાન' । 10
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૨૦
- Write short note : (any two)
- (૧) 'કઠોપનિષદ્' ની શૈલી
- The style of 'કઠોપનિષદ્'
- (૨) નચિકેતા ઉપાખ્યાન ।
- (૩) બ્રહ્મ, આત્મા અને અદ્વૈતની કઠોપનિષદ્માં ચર્ચા.
- બ્રહ્મ, આત્મા and અદ્વૈત according to કઠોપનિષદ્
- (૪) રથ, રથી રૂપકમ્ ।
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૨૦
- Write short note : (any two)
- (૧) વૈદિક સંકેતાર્થ
- (૨) વૈદિક સંબંધક ભૂત કૃદન્ત ।
- (૩) વૈદિક છંદ નો પરિચય આપી અનુષ્ટુપ છંદનું બંધારણ સમજાવો.
- Introduce વૈદિક છંદ and explain formation of અનુષ્ટુપ છંદ
- (૪) વૈદિક નામરૂપ ની વિશેષતાઓ
- Variety of વૈદિક નામરૂપ.